

Hvem får pengene?

Som bekendt træder den nye filmfondordning i kraft den 1. januar 1965. Fra denne dato begynder pengene at strømme ind i den fond, som mange mener skal blive dansk films redning. Man kalkulerer med, at fonden vil komme til at rumme ca. 15-16 millioner kroner om året, og selv om ikke alle pengene skal gå til støtte af produktionen, vil det dog blive fordelingen af pengene til filmfolkene, som formentlig vil komme til at volde de nye råd og bestyrelser flest problemer. Det bliver ikke noget let job, og man må håbe, at de implicerede medlemmer, som i skrivende stund ikke er udpeget, er indstillet på at gøre et stykke arbejde. De retningslinier, der er nedlagt med hensyn til støtten, er jo ikke mere værd end de resultater, de giver i praksis.

Og man kan ikke undgå at have visse betænkeligheder, når man ser på de dispositioner, som er truffet af den midlertidige komité, som var sat til at fordele de 4-5 millioner, som finansministeren bevilgede til overgangsperioden.

Som bekendt kan der nu ydes støtte på manuskriptstadiet. Det er naturligvis nyttigt, at man på den måde kan garantere film, som ellers ikke ville være blevet produceret, men på den anden side må man ikke være blind for, at en støtte på manuskriptstadiet i høj grad kan opfordre til, at ansøgerne satser på det meget sikre. I en udtalelse til BT sagde manden bag den svenske nyordning *Harry Schein*, at hvis man i Sverige havde indført støtte til manuskripter, kunne han forudse, at man hvert år ville få mindst 12 forslag til film om *Dag Hammarskölds liv*, iscenesat af *Ingmar Bergman* og med *Max von Sydow* i hovedrollen.

Når man giver støtte til en filmatisering af *Karen Blixens* „Den afrikanske farm“ og til et manuskript over *Ulla Ryums* „Natsangerken“, er det så ikke netop udtryk for, at man støtter accepteret lødige litterære værker? Skal dansk film fornyes gennem filmatiseringer af estimerede romaner? Det mislykkedes, som man vil vide, for *Ole Olsen* i 1914. I forvejen er det uhyre svært selv for de meget kyndige filmspecialister at bedømme manuskripter, og har man taget i betragtning, at en række af de bedste moderne film er blevet skabt praktisk talt uden manuskript? Ingen vil kunne bebrejde nogen komité, at den kommer til at belønne manuskripter, der resulterer i mislykkede film, men man vil kunne bebrejde den, hvis den søger at dække sig ind ved at give penge til projekter, som alle kan være enige om i hvert fald er pæne og seriøse. Vi kan kun håbe, at man vil være indstillet på at tage chancer og ikke altid belønne det, man kender, og som da aldrig kan gå helt galt. Men af uddelerne må man også kunne forlange proportionsans, og det har man vanskeligt ved at se særligt tydeligt hos den midlertidige komité. Det er i orden, at man vil støtte *Knud Leif Thomsen*, *Rifbjerg-Kjærulff-Schmidt* og *Carl Th. Dreyer*, og det er nok i orden at give „Tine“ 300.000 kr., men det synes ikke meget rimeligt at give „Gertrud“ det samme beløb. Her havde man endelig haft chancen for at give Dreyer den offentlige støtte af virkelig betydning, som han burde have haft for længst. Det dobbelte til „Gertrud“ ville have været naturligt, og de 300.000 kr. til „Gertrud“ kommer til at se helt kuriøse ud, når man giver 200.000 kr. til *Rifbjerg-Kjærulff-Schmidts* „Sommer“, en kvart film, der formentlig ikke har kostet mere at lave, og som indgår i et projekt, hvor producenten får en hel film for udgifterne til en kvart.

Lad os derfor håbe, at de endelige råd og bestyrelser ikke kommer til at bestå af Tordenskjolds soldater, men af folk med stor filmviden, stor kærlighed til film, med kritisk saglighed og den størst mulige uegennytte.